

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik LXXXIV

Nr 4

WARSZAWA 1977

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXXXIV
1977

4

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1977

KOMITET REDAKCYJNY

Ludwik Bazyłow, Aleksander Gieysztor, Tadeusz Jędruszcak (redaktor), Irena Koberdowa, Witold Kula, Czesław Madajczyk, Marian Małowist, Jerzy Maternicki, Jerzy Michalski (zastępca redaktora), Edward Potkowski (sekretarz), Emanuel Rostworowski, Franciszek Ryszka, Henryk Samsonowicz, Monika Senkowska-Gluck, Marian H. Serejski, Andrzej Skrzypek (sekretarz), Witold Stankiewicz, Jacek Staszewski, Jerzy Topolski, Marian Wojciechowski, Mieczysław Żywczyński.

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN

00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, 31-02-61

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Warszawa. Miodowa 10

Nakład 3134+136 egz. Ark. wydawn. 27,0 ark. drukarskich 18,0

Papier druk. sat. kl. III. 80 g 70×100

Oddano do składania 26.VII.1977 r. Podpisano do druku 9.XII.1977

Druk ukończono w grudniu 1977 r.

Zam. 475/77

F-9

Cena zł 30.—

Warszawska Drukarnia Naukowa, Warszawa, Śniadeckich 8

1978 K. He.

СОДЕРЖАНИЕ

От редакции

825

60 ГОДОВЩИНА ВЕЛИКОЙ ОКТЯБРЬСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕВОЛЮЦИИ

Анджей Скжипек — Октябрьская Революция и обретение независимости Польши	827
Ромуальд Война — К вопросу установления советской власти на Урале и в Западной Сиври	839
Генрик Визнер — Советская и русская книга во Второй Речи Посполитой	859

„ВОПРОСЫ ИСТОРИИ” — „KWARTALNIK HISTORRCZNY”

Е. М. Жуков — Научные связи историков СССР и ПНР	871
Б. Г. Могильницкий — В. И. Ленин о диалектике исторического процесса	875
В. Л. Янин — Новгородские берестяные грамоты	895
В. И. Буганов, Е. И. Индова, А. А. Преображенский — Итоги изучения классовой борьбы крестьянства в России XI—XVIII веков	911
Л. В. Черепнин — Сословно-представительная монархия и генезис абсолютизма в России	927
А. И. Клибанов — Церковь, сектантство и классовая борьба в России	945
И. С. Миллер — Центральная и Юго-Восточная Еврона в эпоху перехода от феодализма к капитализму: вопросы комплексного сравнительно-исторического изучения; место польской проблематики	961
В. А. Дьяков — Польское освободительное движение 30—40-х годов XIX века (о некоторых аспектах темы и новых источниках ее изучения)	977
Ф. Е. Лось, С. М. Фалкович, А. Г. Шевелев — Участие рабочего класса Украины и Польши в революции 1905—1907 годов	989
И. М. Волков, Н. А. Ивницкий — Социально-экономические и политические результаты осуществления в СССР ленинского кооперативного плана	1007
П. Н. Ольшанский — Советско-польские отношения в 1925—1932 годах	1025
С. Л. Сенявский — Количественные и качественные изменения в составе рабочего класса, крестьянства и интеллигенции СССР в условиях научно-технической революции	1043
Ю. Кахк — Некоторые итоги работы историко-математической группы Института Истории АН ЭССР	1063
В. Г. Трухановский — Программа мира: разработка, развитие и первые итоги реализации	1071

IN MEMORIAMS

Лев Владимирович Черепнин (1905—1977) — Анджей Топпе	1092
--	------

TABLE DES MATIÈRES

Note de la Rédaction 825

LE 60-ÈME ANNIVERSAIRE DE LA GRANDE RÉVOLUTION SOCIALISTE
D'OCTOBRE

Andrzej Skrzypek — La Révolution d'Octobre et la reconquête de l'indépendance par la Pologne. Esquisse des problèmes 827
 Romuald Wojna — Parmi l'histoire de l'instauration du pouvoir soviétique en Oural et en Sibirie occidentale 839
 Henryk Wisner — Le livre soviétique et russe en Pologne sous la Deuxième République 859

„VOPROSY ISTORII” ET „KWARTALNIK HISTORYCZNY”

E. M. Joukov — Les relations scientifiques entre les historiens soviétiques et polonais 871
 B. G. Moghilmitsky — Vladimir Lénine sur la dialectique du processus historique 875
 V. L. Ianine — Les documents de Novgorod sur écorce de bouleau (gramoty) 895
 V. I. Bouganov, Je. I. Indova, A. A. Preobrajenski — La lutte de classe des paysans de Russie du XIe au XVIIe s. 911
 L. V. Tcherepnine — La monarchie à états et à représentants et la genèse de l'absolutisme en Russie 927
 A. I. Klibanov — L'église orthodoxe, le sectarisme et la lutte de classe en Russie 945
 I. S. Miller — L'Europe centrale et l'Europe méridionale-orientale à l'époque du passage de la Féodalité au capitalisme: problèmes des études comparatives et historiques, et place des problèmes polonais 961
 V. A. Diakov — Le mouvement de libération polonais dans les années trente et quarante du XIXe s. 977
 F. E. Los, S. M. Falkovitch, A. G. Chvielev — La contribution de la classe ouvrière d'Ukraine et de Pologne à la révolution de 1905—1907 989
 I. M. Volkov, N. A. Ivanitski — Résultats socio-économiques et politiques de la réalisation du plan coopératif léninien en U.R.S.S. 1007
 P. N. Olchansky — Relations soviétique-polonaises en 1925—1932 1025
 S. L. Sieniavsky — Changements quantitatifs et qualitatifs dans la composition de la classe ouvrière, de paysannerie, de l'intelligentsia de l'U.R.S.S., dans les conditions de la révolution scientifico-technique 1043
 J. J. Kahk — Les résultats des recherches poursuivies par l'ensemble historico-mathématique de l'Institut historique de l'Académie des Sciences d'Estonie 1063
 V. G. Troukhanovsky — Le programme de paix: élaboration, développement et premiers résultats de sa mise en oeuvre 1071

IN MEMORIAM

Lev Vladimirovitch Tcherepnine (1905—1977) — Andrzej Poppe 1092

SPIS TREŚCI

Od redakcji 825

60 ROCZNICA WIELKIEJ SOCJALISTYCZNEJ REWOLUCJI PAŹDZIERNIKOWEJ

Andrzej Skrzypek — Rewolucja Październikowa a odzyskanie niepodległości Polski. Zarys problematyki	827
Romuald Wojna — Z dziejów ustanowienia władzy radzieckiej na Uralu i Syberii Zachodniej	839
Henryk Wisner — Książka radziecka i rosyjska w Drugiej Rzeczypospolitej	859

„WOPROSY ISTORII” — „KWARTALNIK HISTORYCZNY”

Jewgienij M. Żukow — Kontakty naukowe historyków ZSRR i Polski .	871
Boris G. Mogilnicki — Włodzimierz Lenin o dialektyce procesu historycznego	875
Walentin Ł. Janin — Piśmiennictwo na brzozej korze w Nowogrodzie .	895
Wiktor I. Baganow, Jekatierina I. Indowa, Aleksandr A. Priebobrażenski — Walka klasowa chłopów w Rosji od XI do XVIII w.	911
Lew W. Czeriepnin — Monarchia stanowo-przedstawicielska i geneza absolutyzmu w Rosji	927
Aleksandr I. Klibanow — Kościół prawosławny, sekciarstwo i walka klasowa w Rosji	945
Ilja S. Miller — Europa Środkowa i Południowo-Wschodnia w epoce przechodzenia od feudalizmu do kapitalizmu: zagadnienie kompleksowych studiów porównawczo-historycznych; miejsce problematyki polskiej	961
Władimir A. Dżakow — Polski ruch wyzwolńczy w latach trzydziestych i czterdziestych XIX w.	977
Fiedor Je. Łoś, Swietłana M. Falkowicz, Arnorld G. Szewielew — Udział klasy robotniczej Ukrainy i Polski w rewolucji lat 1905—7 .	989
Iwan M. Wołkow, Nikołaj A. Iwnicki — Społeczno-ekonomiczne i polityczne wyniki realizacji w ZSRR leninowskiego planu spółdzielczego	1007
Prochor N. Olszanski — Stosunki radziecko-polskie w latach 1925—32 .	1025
Spartak L. Sieniański — Zmiany ilościowe i jakościowe w składzie klasy robotniczej, chłopstwa, inteligencji ZSRR w warunkach rewolucji naukowo-technicznej	1043
Johan J. Kahk — O rezultatach badawczych zespołu historyczno-matematycznego Instytutu Historii Akademii Nauk Estońskiej SRR	1063
Władimir G. Truchanowski — Program pokoju: opracowanie, rozwój i pierwsze wyniki realizacji	1071
Autorzy artykułów radzieckich	1089

IN MEMORIAM

Lew Władimirowicz Czeriepnin (1905—1977) — Andrzej Poppe	1092
--	------

Cena 30,— zł

TYLKO PRENUMERATA ZAPEWNI REGULARNE OTRZYMYWANIE

KWARTALNIK HISTORYCZNEGO

Warunki prenumeraty

Cena prenumeraty krajowej:

rocznie zł 120
półrocznie zł 60

Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch” oraz urzędy pocztowe i doręczyciele w terminach:

- do dnia 25 listopada na styczeń, I-szy kwartał, I-sze półrocze roku następnego i na cały rok następny,
- do dnia 10 miesiąca, poprzedzającego okres prenumeraty na pozostałe okresy roku bieżącego.

Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje i organizacje społeczno-polityczne składają zamówienia w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa-Książka-Ruch”.

Zakłady pracy w miejscowościach, w których nie ma Oddziałów RSW oraz prenumeratorzy indywidualni, zamawiają prenumeratę w urzędach pocztowych lub u doręczycieli.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 50% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch” Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto PKO nr 1531-71 — w terminach podanych dla prenumeraty krajowej.

Bieżące i archiwalne numery można nabyć lub zamówić we Wzorcowni Wydawnictw Naukowych PAN-Ossolineum-PWN, Pałac Kultury i Nauki (wysoki parter) 00-901 Warszawa oraz w księgarniach naukowych „Domu Książki”.

A subscription order stating the period of time, along with the subscriber's name and address can be sent to your subscription agent or directly to Foreign Trade Enterprise Ars Polona-Ruch, 00-068 Warszawa, 7 Krakowskie Przedmieście, P.O. Box 1001, Poland. Please send payments to the account of Ars Polona-Ruch in Bank Handlowy S.A., 7 Traugutt Street, 00-067 Warszawa, Poland.

Kwart. Hist. R. LXXXIV, z. 1, s. 3 — 286, 1977.

Indeks 36310